

Handläggare
Eva Debels
Telefon: 08-50829062

Till
Valnämnden

Verksamhetsplan 2024 för Valnämnden

Förslag till beslut

Valnämnden godkänner förslag till verksamhetsplan för 2024 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Valnämnden

Hantverkargatan 3 D

08-50829062
0850829000
eva.debels@stockholm.se
start.stockholm

Innehållsförteckning

Inledning	4
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	4
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning.....	5
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	5
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	5
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb.....	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	9
Redovisning av ekonomi	9
Nämndens ekonomiska förutsättningar	9
Investeringar.....	11
Försäljningar av anläggningstillgångar	11
Resultatenheter	11
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	11
Budgetjusteringar	11
Omslutningsförändringar.....	11
Medel för lokaländamål.....	12
Övriga ekonomiska redovisningar.....	12
Systematiskt kvalitetsarbete.....	12
Övrigt.....	12

Bilagor

Bilaga 1: Kompetensförsörjningsplan 2024-2026

Bilaga 2: Lokal anvisning för informationssäkerhet 2024

Bilaga 3: System för intern kontroll 2024

Bilaga 4: Upprättande av internkontrollplan 2024

Bilaga 5: Värdering och hantering av oönskade händelser 2024

Bilaga 6: Ledningens genomgång 2024

Inledning

Valnämnden svarar för organisation och genomförande av val till riksdag, region- och kommunfullmäktige. Nämnden svarar också för val till Europaparlamentet. Nämnden ska dessutom genomföra eventuella extra- och omval samt folkomröstningar.

Omfattningen av nämndens samtliga uppgifter regleras i lagstiftning, både ansvarsområdet som sådant och i viss utsträckning den organisation som ska användas för att lösa uppgiften.

Under verksamhetsåret genomförs valet till Europaparlamentet (EU-valet) den 9 juni. Förberedelser och planering inför valet har påbörjats.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Valnämnden ska planera för att valen kan organiseras och genomföras på ett sådant sätt att alla röstberättigade ges goda förutsättningar att rösta. I detta avseende ska nämnden särskilt beakta förutsättningarna att rösta i områden med historiskt lågt valdeltagande.

Resultatet från det senaste EU-valet visade att valdeltagandet ökade med drygt 2 %. Skillnaderna mellan valdistrikt deltagande vid valet var dock mycket stora. Det valdistrikt som hade lägst valdeltagande var Spånga 15 Risingeplan m.fl. på 17,46 % och högst hade Bromma 18 Södra Ängby på 82,82 %. Däremot sjönk vid de allmänna valen 2022 valdeltagandet för första gången sen kommunen tog över förtidsröstningen 2006.

Det är inte en valmyndighets uppgift att arbeta för ett högre valdeltagande, dock kan nämnden med de möjligheter som nämnden förfogar över beakta förutsättningarna att göra det mer tillgängligt att rösta och att väljarna får god information.

Det ska vara lätt att hitta en förtidsröstningslokal med generösa öppettider. I de flesta av de stadsdelar med lågt valdeltagande erbjuds förtidsröstning på medborgarkontor och bibliotek.

I delar av staden där det inte finns lämpliga lokaler för att kunna erbjuda förtidsröstning ställer nämnden upp tillfälliga lokaler.

Som vid tidigare val utrustar kansliet alla förtidsröstningslokaler med dator och skrivare för att kunna skriva ut röstkort på plats. Detta för att väljaren då endast behöver ID-handling med sig.

Av erfarenhet vet kansliet att en av de viktigaste åtgärderna för att ge väljarna bra service och kunna svara på frågor är att det finns röstmottagare som pratar de språk som är vanligt förekommande inom respektive stadsdel. I vår rekrytering av röstmottagare påtalas behovet av språkkunskaper.

Nämndens webbplats ”Rösta i Stockholm” är en användarvänlig webbplats som hjälper väljaren att hitta till närmaste öppna förtidsröstningslokal. Röstberättigade som är folkbokförda i Stockholms stad kan få reda på vilket valdistrikt de tillhör och var väljaren ska rösta. Inte minst inom områden med lågt valdeltagande och där in- och utflyttningen är stor får röstmottagarna och väljarna stor hjälp av tjänsten eftersom många av de röstande inte vet

var och i vilket valdistrikt de ska rösta.

I den mån stadsdelsförvaltningarna har särskilda demokratiåtgärder, som till exempel valambassadörer, hjälper kansliet till med utbildning av dessa. I samband med Järvaveckan som infaller under förtidsröstningsperioden kommer kansliet att stötta de initiativ som tas för att öka valdeltagandet i Järva. Kansliet stöttar också eventuella övriga initiativ som tas av civilsamhällets organisationer med utbildning om hur, var och när man röstar.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Genomförande av val genererar enorma mängder pappersavfall, särskilt valsedlar med tillhörande kuvert. Nämnden har i flera remissvar påtalat behovet av en översyn av nuvarande valsedelssystem bland annat på grund av miljöhänsyn. Kansliet sopsorterar sitt avfall och betalar för alla extra kostnader som sopsorteringen genererar vid vallokaler och förtidsröstning.

Vid inköp och lagerhållning planeras så att det ska vara lätt att återanvända materialet vid nästa val. I de upphandlingar som innebär transporter ställs krav enligt stadens miljöprogram.

Kansliets personal reser kollektivt eller per cykel när det är möjligt.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Genomförandet av EU-valet innebär att nämndens transporter under verksamhetsåret kommer att öka väsentligt. Vid varje val hyr kansliet ett antal last- och personbilar. När det är möjligt kommer hyra av elbilar prioriteras framför fossildrivna bilar. Likaså kommer transport med elbil prioriteras när det är möjligt.

Kansliet har också ansökt om tillfälliga parkeringstillstånd för samtliga hyrbilar. Likaså för de bilar röstmottagare som ansvarar för förtidsröstningen med begränsat tillträde och ambulerande röstmottagning använder. Detta för att minska rund- och tomgångskörning.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Inom ramen för valnämndens uppdrag som regleras i vallagen strävar nämnden efter att använda skattemedlen så effektivt som möjligt. Det innebär att det av lagen framgår att valen ska genomföras med en hög tillgänglighet och det ska vara lätt att rösta för alla medborgare som är röstberättigade. I vallagen finns även regler om att ett röstmottagningsställe ska vara tillgängligt och värdeneutralt. Vidare regleras även graden av bemanning och utbildning av röstmottagare.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

I syfte att vara kostnadseffektiva och säkerställa att nämnden kontinuerligt kan använda samma lokaler, utnyttjas i största möjliga mån de lokaler som staden har till sitt förfogande. Stadens skolor används som vallokaler på valdagen och vid förtidsröstning stadens stadsbibliotek, medborgarkontor m.m. Vid inköp av material tas hänsyn till att det även ska kunna återanvändas vid kommande val.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål: 3.1.1 Alla ska ha goda möjligheter att rösta

Förväntat resultat

Valen ska genomföras så att alla som vill rösta ska kunna rösta

Kommentar

Det följer av vallagen att ett röstmottagningsställe ska vara tillgängligt. Inför varje val gör kansliet en allmän översyn kring tillgänglighet till stadens röstmottagningsställen vid valen. Samtliga lokaler som ska användas för röstning granskas utifrån den checklista som tagits fram av Myndigheten för delaktighet (MFD) i samarbete med kommunerna. Vid varje besök granskas inte enbart den fysiska tillgängligheten utan stor vikt läggs även vid att förbättra hänvisningsskyllningen utanför och inne i byggnaderna. Vid besöken görs även en översyn av den yttre miljön.

Frågor om den fysiska tillgängligheten ställs också i enkäterna som skickas till alla grupper som jobbar i valet. Synpunkter och händelser följs upp för att undvikas vid nästkommande val.

Valnämnden är hänvisade till stadens lokaler och även om alla lokaler bedöms som tillgängliga skiljer sig graden på hur tillgängliga lokalerna är. Ett sätt att försöka nå den grupp som har stora svårigheter att gå eller inte alls kan gå är att i den information som kansliet tar fram lyfta fram de förtidsröstningslokaler som har en extra bra tillgänglighet.

Vid utbildningen informeras röstmottagarna om vikten av att vara behjälpliga personer med olika funktionsnedsättning, att tänka på personer med allergier samt om möjligheten att ta emot en röst utanför röstmottagningsstället. Alla röstmottagare får också information om stadens ”Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning” och vikten av att följa dessa råd. MFD tog vid förra valet fram en film om bemötande som visas på utbildningar och som finns länkad från valarbetarwebben.

Kansliet sprider även Valmyndighetens informationsmaterial för personer med

funktionsnedsättningar. Personer med svåra synnedsättningar eller som inte alls kan se har ett lägre valdeltagande. Valmyndigheten är behjälplig med hjälpmedel för denna grupp. Valadministrationen påtalar också vid varje val att vårt nuvarande valedelssystem innebär stora svårigheter för den här gruppen. Valnämnden skickar förstoringsglas till alla röstmottagningsställen, men undersöker också inför valet möjligheten att på vissa förtidsröstningslokaler ha särskilda synhjälpmedel.

Valmyndigheten framställer informationsmaterial på lätt svenska och på andra vanligt förekommande språk som används vid valet.

För personer som har beviljats ledsagning i biståndsbeslut står valnämnden för kostnaden när de använder ledsagning för att rösta. Kansliet känner inte till hur stor kunskapen är i denna målgrupp om att de kan rösta utan att använda de timmar de är beviljade för sitt övriga liv. Inför EU-valet kommer kansliet undersöka om det är möjligt att få hjälp av socialförvaltningen att nå denna grupp genom SMS eller mejl för att informera om denna rättighet.

Personer som behöver tolktjänster för döva, vuxendöva samt personer med dövblindhet och hörselnedsättning kan boka tolk genom Region Stockholms tolkportal utan kostnad för att genomföra sitt val.

Alla vallokaler får på valdagen skyltar om att husdjur är förbjudna. På utbildningarna informeras om att hundar i tjänst är tillåtna i lokalerna.

För de individer som har svårigheter ta hand om sig själv, svårt att kommunicera eller för de äldre som har svårt med minnet avser kansliet att samråda med stadens funktion- och äldreombudsmän om vilka åtgärder som kan tänkas för att öka för att nå dem. Kansliet ska bland annat undersöka möjligheten att skicka information till stadens dagliga verksamheter med information om valet.

Kansliet samarbetar sedan ett antal val tillbaka med överförmyndarnämnden för att nå stadens gode män och förvaltare. De som i sin tur kan ge information till sina huvudmän om rösträtt och hur det går till att rösta. Kansliet ska inleda en diskussion om hur detta samarbete kan utvecklas.

Kansliet erbjuder förtidsröstning med begränsat tillträde vilket innebär möjlighet att förtidsrösta under en viss förutbestämd och begränsad tid, ofta kallad institutionsröstning. I huvudsak sker detta på vård- och äldreboenden.

Den som på grund av ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning inte kan ta sig till ett röstmottagningsställe har möjlighet att anlita en ambulerande röstmottagare. Denna möjlighet erbjuds under hela förtidsröstningsperioden, och även under valdagen.

Valnämndens presidium träffar kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor för att inhämta deras synpunkter på de röstmottagningsställen som används vid valen. Nämndens övriga arbete med tillgänglighet även vid detta möte.

Eftersom äldre med funktionshinder och gruppen äldre generellt har ett lägre valdeltagande avser valnämndens presidium även att träffa kommunstyrelsens pensionärsråd.

Om intresse finns träffar kansliet även de lokala råden för funktionshinder- och äldrefrågor för att inhämta synpunkter.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Under de år som val genomförs tar kansliet emot sommarjobbare. Inför varje val samarbetar kansliet också med arbetsmarknadsförvaltningens jobbtorg om rekrytering av röstmottagare till förtidsröstningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Valnämndens kansli ska vara en arbetsplats där medarbetarna känner tillit till varandra. Det ska råda en öppen och tillåtande kultur som leder till att anställda, och de många timanställda och arvoderade i samband med val, känner att de kan och är med och utvecklar verksamheten. Ingen ska vara rädd för att påtala fel och brister.

Uttag av friskvårdsbidrag uppmuntras.

Alla former av diskriminering samt sexuella trakasserier ska omedelbart hanteras.

Vid rekryteringen av röstmottagare strävar kansliet efter att det ska spegla Stockholms befolkning i stort. Det innebär att det ska vara en spridd ålders- och könsfördelning och gärna olika etnisk bakgrund. Språklig kompetens i de vanligaste språken bland stockholmare är särskilt önskvärda kompetenser. Vidare ska personen i fråga ha fyllt 18 år och ha ett svenskt personnummer för att vara aktuell för ett uppdrag som röstmottagare.

Nämndmål: 3.4.1 En inkluderande och attraktiv arbetsplats

Kommentar

För att få rätt kompetens och en blandad arbetsgrupp är det fortsatt viktigt att kansliet uppfattas som en bra arbetsplats och att det är roligt, stimulerande och utvecklande att arbeta med val.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Valnämnden ska om så krävs kunna genomföra ett om- eller extraval inom 3 månader. Detta innebär att nämnden organiserat sin verksamhet på ett sådant sätt att den alltid på kort varsel kan bygga upp organisationen och genomföra ett val. Genom ett gott samarbete med flera andra förvaltningar och bolag inom staden har valnämnden också stärkt sin beredskap och rådighet för genomförandet av allmänna val.

Under året genomförs EU-valet och i god tid innan valets genomförande kommer en risk- och sårbarhetsanalys genomföras i samarbete med SLK. En övning kommer också att genomföras under våren.

Under verksamhetsåret ska nämnden i samråd med säkerhetsavdelningen planera för hur nämnden ska arbeta med staden övergripande arbete med RSA. Nämnden ska också samråda med säkerhetsavdelningen om vilka insatser som ska prioriteras i syfte att öka verksamhetens förmåga inom civil beredskap.

Den lokala anvisningen för informationssäkerhetsarbetet kompletterar stadens centrala riktlinje och tillämpningsanvisning för informationssäkerhet och dokumenterar hur valnämnden lokalt och praktiskt tillämpar och arbetar med informationssäkerheten. Anvisningarna har till viss del anpassats för en förvaltning av kansliets storlek.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	50 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %	100 %	År

En risk- och sårbarhetsanalys genomförs alltid inför ett allmänt val.

Nämndmål: 3.5.1 Hög beredskap vid eventuellt om- eller extraval

Kommentar

Under mellanvalsåret 2023 gjordes arbete på kansliet med att uppdatera dokumentation och att göra-listor för att ha en hög beredskap för ev. om- eller extraval. En översyn av dokumentationen görs efter varje val.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Valnämndens uppdrag är att göra möjligt för alla om vill rösta i ett val att de kan att rösta.

Valnämnden tar emot många internationella besök, särskilt vid val. Kansliet har också ett utbyte med Oslos valkansli, där vi besöker varandra vid val.

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

I kommunfullmäktiges beslut om budget för 2024 tilldelades valnämnden 62,7 mkr för kommande verksamhetsår. Under verksamhetsåret avser nämnden att budgetmässigt arbeta med följande delområden: nämnd, kansli, valmaterial, vallokaler, valdistrikt, förtidsröstning, valdagen, onsdagsräkning och kurser.

10. Nämnd 162 tkr

Inom delområdet upptas kostnader som direkt sammanhänger med den politiska styrningen av verksamheten. Budgeten bygger på ett antagande om tio sammanträden med valnämnden under året samt en utbildning/konferens för nämnden.

20. Kansli 9 572 tkr

Inom delområdet kansli ligger valnämndens ersättning enligt avtal med stadsledningskontoret för kontorshyra. Vidare ingår även nämndens kostnader till serviceförvaltningen för löne- och ekonomiadministration samt datastöd. Inom delområdet ligger även kansliet personal samt den informationsgrupp som arbetar fem veckor runt valet och stöttar kansliet.

30. Valmaterial 2 400 tkr

Inom delområdet ligger kostnaden för inköp av nytt valmaterial och lagerhållning av nämndens valmaterial. Inom delområdet finns även alla kostnader för transporter och packning av material avseende förtidsröstningen och valdagen.

40. Vallokaler 5 500 tkr

Under delområdet upptas den ersättning som utbetalas varje år till valnämndens kontaktpersoner i de enskilda valbyggnaderna. Kontaktpersonerna ansvarar för att lokalerna öppnas, stängs och städas samt att väljarna får service på valdagen. Inom området finns även kostnaderna för kontaktpersonernas arbete vid och under valdagen. Eventuella lokalhyror för lokaler på valdagen ingår också inom denna budgetpost.

50. Valdistrikt 20 847 tkr

Området omfattar kostnader för personalen i valdistrikten. Den dominerande posten är röstmottagarnas arvode.

60. Förtidsröstning 21 756 tkr

Inom området ingår alla kostnader för förtidsröstningen. Den största posten även inom detta delområde är lönekostnader för den personal som arbetar som röstmottagare. Vidare ingår även kostnader för lokalhyror samt nämndens egna informationsinsatser utöver de som Valmyndigheten svarar för. I området ingår även upphandlingen av Postnord avseende transporter och sortering av förtidsröster.

70. Valdagen 816 tkr

Delområdet omfattar de kostnader som är förenade med valdagen såsom mottagningen i Stadshuset, resurspersoner och ledsagarservice.

80. Valnämndens preliminära rösträkning. (Onsdagsräkningen) 858 tkr

Onsdagen efter valdagen sker den s.k. onsdagsräkningen. Denna kan vid behov förlängas till torsdagen. Kostnaden för onsdagsräkningen består av arvoden till röstmottagare, förtäring och lokal.

90. Kurser 789 tkr

Inför valet ska alla röstmottagare genomgå en utbildning. Alla röstmottagare får också en handledning om hur röstmottagningen går till. Inom området finns kostnaderna för handledningar, kurslokaler och utbildare.

Intäkter

Regeringen har i budgetpropositionen för 2024 anslagit medel till kommunerna för genomförande av förtidsröstningen. Beslut har dock ännu ej fattats om hur bidraget ska fördelas. Valnämnden återkommer i Tertialrapport 1 med en budgetjustering.

Programområde	Budgetförslag 2022 (tkr)
10 Nämnd	162
20 Kansli	9 572
30 Valmaterial	2 400
40 Vallokaler	5 500
50 Valdistrikt	20 847
60 Förtidsröstning	21 756
70 Valdagen	816
80 Onsdagsräkningen	858
90 Kurser	789
Summa:	62 700

Investeringar

-

Försäljningar av anläggningstillgångar

-

Resultatenheter

-

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

-

Budgetjusteringar

-

Omslutningsförändringar

-

Medel för lokaländamål

-

Övriga ekonomiska redovisningar

-

Systematiskt kvalitetsarbete

-

Övrigt

-